

Кафедра теплоенергетики

*Доцент І. П. Тантура
Перший завідувач
кафедри
(1964–1974 рр.)*

*Доцент С. О. Пупцев
Завідувач кафедри
(1974–1984 рр.)*

Кафедра теплоенергетики здійснює підготовку інженерів за спеціальністю 7.090510 “Теплоенергетика”. Випускникам кафедри присвоюється кваліфікація інженер-енергетик. Це спеціалісти широкого профілю, які працюють на підприємствах, проектно-конструкторських інститутах, у спеціалізованих монтажних ремонтних пусконаладжувальних організаціях усіх галузей промисловості, агропромислового комплексу, у будівництві, у житлово-комунальному господарстві України, країн СНД і далекого зарубіжжя. Здобуті знання дозволяють випускникам працювати користувачами ЕОМ, енергоменеджерами та енергоаудиторами, здатними аналізувати енергетичний стан теплоенергетичних об’єктів і розробляти відповідні рекомендації для їх поліпшення. Зміст підготовки випускників кафедри відповідає загальнодержавним потребам. Він формувався і вивірявся практикою використання фахівців–промтеплоенергетиків впродовж багатьох десятиліть. Навчальний план підготовки за фахом складений так, щоб студенти могли отримати за бажанням освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра, спеціаліста та магістра. У навчальний процес активно впроваджуються вимоги Болонської декларації, у т. ч. кредитно-модульна система навчання та рейтингове оцінювання знань студентів.

Фахівці, підготовлені на кафедрі, вільно володіють елементами автоматизованого проектування, основами знань в області автоматизованих систем управління теплоенергетичними процесами. На кафедрі сформувався колектив висококвалі-

У лабораторії кафедри

Запорізька АЕС. Студенти-енергетики на виробничій практиці

фікованих викладачів. Всі вони мають вищу освіту за фахом, вчені ступені кандидата або доктора технічних наук. Провідні викладачі є авторами навчальних посібників з відповідних дисциплін. Для навчальних занять на кафедрі створені предметні аудиторії, клас персональних ЕОМ, спеціалізовані лабораторії, оснащені сучасним устаткуванням і приладами з дисциплін: технічна термодинаміка, тепломасообмін, паливо і основи теорії горіння, нагнітачі та теплові двигуни, хімічні й термічні методи обробки води, системи виробництва та розподілу енергоносіїв. Кафедра - головний навчально-науковий підрозділ у вищому навчальному закладі, а головна мета її роботи – якісна підготовка фахівців. Успіх в досягненні цієї мети значною мірою залежить від особи завідувача кафедри, його авторитету як ученого й педагога та просто як людини. Створював кафедру її перший завідувач – доцент І. П. Тандура. Під керівництвом І. П. Тандури в стислі терміни була створена навчально-методична й матеріальна база кафедри, були підібрані необхідні викладацькі кадри з числа провідних фахівців виробництва. За допомогою промислових підприємств, таких як: “Запоріжсталь”, алюмінієвий та титано-магнієвий заводи було виготовлено й укомплектовано унікальне устаткування для навчальних лабораторій з технічної термодинаміки, гідрогазодинаміки, тепломасообміну. У цей період встановлюються творчі зв’язки з проектними, науково-дослідними інститутами.

Великий внесок в налагодження навчального процесу зробили доценти: М. В. Трикашний, С. А. Пупцев, Є. М. Крючков, Г. Ф. Алексєєв, Ю. А. Герасимов, перший завідувач лабораторії І. І. Яценко. На першому етапі своєї діяльності кафедра металургійної теплотехніки входила до групи загальнонаукових кафедр. З розвитком філіалу зі складу кафедри виділилися в самостійні кафедри вищої математики, деталей машин, теоретичної механіки. У 1967 р. кафедра стає випусковою, забезпечує підготовку спеціалістів за фахом “Промислова

*Професор ЗДІА
Є. М. Крючков
Завідувач кафедри
(1984–2000 рр.)*

*Професор
І. Г. Яковлева
Завідувач кафедри
з 2000 р.*

теплоенергетика” й “Пилогазоочищення”. У 1968 р. відбувся перший випуск інженерів (14 осіб), підготовлених на кафедрі. У цьому ж році почалася підготовка фахівців з денної форми навчання. У січні 1976 р. у зв’язку з перетворенням філіалу в Запорізький індустріальний інститут і збільшенням прийому студентів зі складу кафедри була виділена група викладачів і утворена нова кафедра охорони навколишнього середовища. У 1974 р. кафедру очолив доцент С. О. Пупцев.

На науково-педагогічну роботу були запрошені фахівці Запорізького філіалу Все-союзного дослідного інституту очищення газів (НДІОГАЗ) кандидати технічних наук І. Я. Боев – колишній директор названого інституту, к.т.н. В. П. Лелюк. – з НВО “Енергія” м. Воронежа, к.т.н. В. М. Голубцов – з Енергетичного інституту м. Іваново, к.т.н. Ю. П. Соколов – з інституту “Теплопроект” м. Свердловська, к.т.н. Г. І. Барахтенко – із Всесоюзного заочного політехнічного інституту, к.т.н. Г. Ф. Алексєєв – з політехнічного інституту м. Томська, к.т.н. М. В. Трикашний. У ці роки розвивається інтернаціональна робота, зміцнюються міжнародні зв’язки, кафедра зробила певний внесок у підготовку інженерів - теплоенергетиків для іноземних держав (В’єтнам, Домініканська республіка, Непал та ін.). Викладачі кафедри надавали допомогу в організації навчального процесу, наукових досліджень і викладали в навчальних закладах Куби (Є. М. Крючков), Єгипту (Г. І. Барахтенко), о. Мадагаскар (В. С. Баздирев). У 1984 р. доцент Є. М. Крючков, що повернувся з Куби, був обраний завідувачем кафедри і працював на цій посаді 16 років. З метою подальшого вдосконалення навчального процесу, підвищення якості підготовки фахівців він організує створення філіалу кафедри на базі тепломережі Хортицького району. Туди були перенесені лабораторні й дослідні роботи. У філіалі було організовано виробниче навчання студентів з основних робочих професій: машиністів-операторів парових і водогрійних котлів, хіміка-лаборанта, машиніста парових турбін, компресорних і насосних установок. На республіканському конкурсі в 1989 р. на кращу організацію навчального процесу в філіалах кафедра зайняла призове місце. За активної підтримки Є. М. Крючкова, завдяки творчій ініціативі й науковому передбаченню доцента кафедри Ю. О. Герасимова, був створений один з перших

Після одержання дипломів – випускники кафедри 2008 р.

*Колектив кафедри закоханий в свій край, –
козацькими місцями о. Хортиці*

від студентки, аспіранта до завідувача кафедри. І. Г. Яковлева в 2005 р. успішно захистила докторську дисертацію. Яковлева І. Г. продовжує приділяти особливу увагу комп'ютеризації навчального процесу й модернізації матеріально-технічної бази кафедри. Значна заслуга в переоснащенні лабораторій та підтримці їх в діючому стані належить завідуючій лабораторії Л. Ф. Політовій, яка працює на цій посаді майже 30 років, навчальному майстру В. В. Матвієнку, лаборанту С. В. Кулик.

Спеціальність “Теплоенергетика” кафедри акредитована Державною атестаційною комісією за IV, найвищим, рівнем акредитації.

Відмінною особливістю роботи викладацького колективу кафедри у всі роки її існування був тісний зв'язок з виробництвом. Тісна співпраця здійснюється в розробці сучасних енергозберігаючих технологій і енергетичного устаткування. Основний напрям наукової діяльності кафедри: “Дослідження й розробка енергозберігаючих технологій і раціональних режимів енергоспоживання”. Найбільш значними розробками були реконструкція та модернізація парових котлів серії ДЕ, ДКВР для роботи у водогрійному режимі (доц. Є. М. Крючков, доц. Н. В. Трикашний). Ця тема залишається актуальною й сьогодні. Під керівництвом професора В. М. Голубцова розроблена та впроваджена прохідна піч для безперервної термообробки прутка тугоплавких металів. Доцент В. П. Лелюк розробив, впровадив і запатентував унікальну систему покриття гальванічних ванн, що дозволяє запобігти викиду в атмосферу шкідливих хімічних речовин. У науково-дослідній роботі беруть участь студенти. Студентські наукові роботи неодноразово займали призові місця на республіканських і всесоюзних конкурсах студентських робіт, олімпіадах “Студент і науково-технічний прогрес”, нагороджувалися Дипломами і Почесними грамотами різного рівня. У співавторстві з викладачами та науковими співробітниками студентами були опубліковані десятки наукових статей, тез доповідей на конференціях, отримані авторські свідоцтва на винаходи. За період з 1964 р. по 2006 р. 8 викладачів захистили кандидатські та 3 – докторські дисертації.

комп'ютерних класів в інституті, а на його базі – лабораторія моделювання теплотехнічних процесів. Створення на кафедрі комп'ютерного класу вимагало від всіх викладачів поновому будувати навчальний процес із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій у навчальному процесі та в наукових дослідженнях.

У 2000 р. кафедру очолила молодий талановитий учений, к.т.н., доцент Яковлева І. Г., вся творча діяльність якої пов'язана з кафедрою, на якій вона пройшла шлях